

Lahden yhteiskoulun lukion Yhteiskunta- ja talouslinjan pääsykoe 24.4.2023 klo 8.30-10.00

Ohjeistus:

- Tehtävät 1 (monivalinnat) ja 2 (essee) vastataan eri konseptipapereille. Kirjoita nimesi molempiin konseptipapereihin.
- Monivalintatehtävissä on vain yksi oikea vastaus. Oikea vastaus 0,5 pistettä, väärä vastaus – 0,5 pistettä ja tyhjä vastaus 0 pistettä. Monivalintatehtävän kokonaispistemäärä on vähintään 0 pistettä.
- Kokeen maksimipistemäärä on 12 pistettä. Hakijan saama **kokonaispistemäärä** jaetaan kahdella, jolloin saadaan yhteishakuun lisättävät pisteet (maksimipisteet 6).
- Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 9.00. Kaikki koepaperit palautetaan kokeen valvojalle.

Tehtävä 1. Monivalintatehtävät (Oikea vastaus 0,5 p., väärä vastaus – 0,5 p. ja tyhjä vastaus 0 p.)

Pisteytys: (12 X 0,5 P → YHT 6 P)

1. Eduskuntavaalit pidettiin sunnuntaina 2. huhtikuuta 2023. Hallituksen muodostaa eduskunta. Suomessa on tapana, että

- A) eduskunnan perustuslakivaliokunta päättää hallituksen kokoonpanon.
- B) suurimman puolueen puheenjohtaja aloittaa hallitustunnustelut.
- C) kahden suurimman puolueen eduskuntaryhmät muodostavat hallituksen.
- D) eduskunnan puhemies päättää hallituksen kokoonpanon.

2. Mervi menehtyi. Hänen ja lesken yhteenlaskettu omaisuus on 160 000 euroa. Mervillä on yksi lapsi nykyisestä avioliitosta ja yksi lapsi edellisestä avioliitosta. Mikä on edellisestä avioliitosta olevan lapsen osuus perinnönjaosta, kun puolisoilla ei ole keskinäistä testamenttia?

- A) 0 €
- B) 20 000 €
- C) 40 000 €
- D) 80 000 €

3. Viime aikoina monia kansantalouksia on vaivannut inflaatio. Mitä se ei tarkoita?

- A) Hintojen nousua
- B) Korkojen laskua kuluttamisen lisäämiseksi
- C) Rahan arvon heikkenemistä
- D) Monen palkansaajan ostovoiman heikkenemistä

4. Rintaperillinen tarkoittaa

- A) rintamalla palvelutta sukulaista, jolla on oikeus määrättyyn osaan perinnöstä.
- B) perittävän vainajan puolisoa, joka saa jäädä asumaan yhteiseen asuntoon.
- C) perittävän vainajan jälkeläistä suoraan alenevassa polvessa. Usein kyseessä on perittävän vainajan lapsi.
- D) perittävän vainajan sisarusta.

5. Mitä presidentti tekee?

- A) Nimittää kaikki valtion virkamiehet
- B) Tekee lakiesitykset
- C) Allekirjoittaa eduskunnan säätämät lait
- D) Toimii puolustusvoimain komentajana

6. Muutat perheesi kanssa toiselle paikkakunnalle etkä heti uudelleen työllisty. Mitä työttömyyden lajia edustat?

- A) Rakennetyöttömyys
- B) Suhdannetyöttömyys
- C) Kitkatyöttömyys
- D) Kausityöttömyys

7. Mikä seuraavista on finanssipoliittinen vaikutuskeino Suomessa?

- A) Ohjauskoron nostaminen
- B) Valuutan revalvointi
- C) Valtion rakennushankkeet
- D) Rahan painaminen

8. Mitä osingolla tarkoitetaan?

- A) Avioerossa vähävaraisemmalla puolisollla maksettavaa osuutta.
- B) Yrityksen liikevoitosta osakkeenomistajille jakamaa osuutta.
- C) Asunto-osakkeen ostamisesta valtiolle maksettavaa veroa.
- D) Veron osuutta palvelun ostohinnasta.

9. Mitä kartellilla tarkoitetaan?

- A) Toimialaa, jolla vaikuttaa vain muutama yritys.
- B) Kahden tai useamman yrityksen yhteenliittymää.
- C) Kahden tai useamman yrityksen sopimusta hinnoista tai markkinaosuuksista.
- D) Yhdellä yrityksellä on määräävä asema markkinoilla, esimerkiksi Alko.

10. Kulutukseen liittyviä veroja kutsutaan

- A) välittömiksi veroiksi.
- B) vapaaehtoisiksi veroiksi.
- C) välillisiksi veroiksi.
- D) valittaviksi veroiksi.

11. Kuinka paljon tarvitaan Suomessa nimiä kansalaisaloitteeseen, jotta eduskunta ottaa sen käsiteltäväksi?

- A) Vähintään 10 000 nimeä
- B) Vähintään 25 000 nimeä
- C) Vähintään 50 000 nimeä
- D) Vähintään 100 000 nimeä

12. Mikä seuraavista on kestohyödyke?

- A) Elokuvalippu
- B) Hammastahna
- C) Jääkaappi
- D) Sukat

Tehtävä 2.

Essee

Vastaa molempiin kysymyksiin A ja B samalle konseptille.

Pisteytys: (YHT 6 P)

- A. Kerro eduskuntavaalien järjestämisestä. Tarkastele esimerkiksi ehdokasasettelua, äänioikeutettuja ja muita eduskuntavaalien toteuttamiseen liittyviä asioita. (4 P)
- B. Alla oleva taulukko kuvaa eri puolueiden ehdokkaiden saamia äänimääriä. Ketkä kolme ehdokasta tulisivat valituiksi? (2 P)

(Tee laskusuoritus konseptille osana vastausta.)

	Ehdokas	Ääniä
Konservatiivit	A1	10 000
	A2	5000
	A3	4500
	A4	4500
Liberaalit	B1	30 000
	B2	2900
	B3	100
Vaihtoehtopuolue	C1	4000
	C2	1500
	C3	300
	C4	200